

Beleidsvoornemens GBIO 2011-2012

Tegen de achtergrond van de bestaansdiscussie in de bestuurskamer van de SER is het uitspreken van ambities schaatsen op dun ijs. In deze periode is een belangrijke taak van het GBIO om de evaluatie van het fonds met inhoudelijke argumenten te ondersteunen. Of toch in elk geval om er aan bij te dragen dat het besluit zorgvuldig wordt genomen.

Uitgangsfilosofie is dat medezeggenschap bijdraagt aan het functioneren van de onderneming, dat scholing bijdraagt aan goed functioneren van de medezeggenschap en dat een substantieel fonds bijdraagt aan kwaliteit en kwantiteit van scholing. De uiteindelijke uitkomst van de discussie heeft gevolgen voor de positionering en aansturing van activiteiten van het GBIO. Dat zal veel tijd en aandacht vragen en het activiteitenplan doorkruisen.

De economische situatie van de afgelopen jaren heeft het cursusgedrag van ondernemingsraden sterk beïnvloed. Weliswaar is het aantal scholingsmomenten op peil gebleven, maar het feitelijk aantal dagdelen dat aan scholing is besteed nam af. Vanzelfsprekend was ook de inhoud van de programma's vaker afgestemd op actuele gebeurtenissen in de organisaties en minder op langlopende leertrajecten en op de ontwikkeling van individuele competenties.

De beleidlijnen die de afgelopen jaren door het GBIO zijn ingezet worden gecontinueerd en waar mogelijk toekomstbestendig gehouden. Tot de taken van het GBIO rekenen we de bevordering van scholing en het bewaken van de kwaliteit daarvan, de stimulering van goed functionerende medezeggenschap in brede zin en alle administratieve taken die deze elementen ondersteunen. Concreet betekent dat voor 2011 en 2012 het volgende.

Implementatie van de vernieuwde certificeringseisen

Met de bureaus die in 2010 al een erkenning hadden op basis van de oude, veelal kwantitatieve criteria, sluiten we een nieuwe 2-jarige samenwerkingsovereenkomst af, waarin 2011 als overgangsjaar wordt aangemerkt. In de loop van het jaar doet elk bureau eerst een zelf-audit en het GBIO een externe audit om de certificeringseisen te toetsen. Voor zover nodig kan het bureau in 2011 maatregelen treffen om aan de nieuwe eisen te voldoen. In dat jaar kan ook het toetsingskader dat bij de nieuwe regeling hoort van eventuele kinderziekten worden ontdaan. We onderzoeken of deelerkenningen voor gespecialiseerde bureaus (op thema of interventievorm) een doelmatige aanvulling zijn op de keuzealternatieven voor OR-en.

Bij de branche- en de beroepsvereniging is in eerste aanleg de verantwoordelijkheid gelegd om tot een breed aanvaard kwalificeringsproces van OR-trainers te komen. Vanuit het GBIO zal sterk worden aangedrongen op snelheid en gedegenheid.

Doorontwikkeling en implementatie registratiesysteem

In 2011 zal de ontwikkeling van Argos, de vervanging van CRS, worden afgerond. Dit informatiesysteem is de basis om de afhandeling van scholing van OR-en in goede banen te leiden, om de effecten van die scholing goed te monitoren en om relevant onderzoek rond medezeggenschap in Nederland te ondersteunen. De centrale database zal bij voorkeur worden onderhouden door diegenen die direct belang hebben bij een correcte invulling, zoals de opleidingsbureaus of de OR-en zelf. De zorg voor kwalitatieve en zinvolle scholing is geborgd in de bureauerkenning en bij de professionals. Daardoor worden strakke vorm- en inhoudsvorschriften voor OR-cursussen in het systeem overbodig en kan de scholing nog beter aansluiten bij de wensen van OR of OR-lid.

De ondersteuning van de automatisering willen we bij één leverancier onderbrengen. Te vaak werden we geconfronteerd met onduidelijkheid wie er bij uitval van functionaliteiten kon worden aangesproken.

Bij de implementatie zijn opleiding, ondersteuning of voorlichting aan eigen medewerkers, maar ook aan die van opleidingsbureaus en aan OR-en en OR-leden voorzien.

Cursusevaluaties

Het doorlopende toezicht op de kwaliteit van scholing moeten de bureaus op termijn zelf gaan regelen binnen een door het GBIO in overleg met hen vastgesteld kader. Zij rapporteren vervolgens periodiek aan het GBIO. Bij de start van Evaluator in 2011 is het GBIO nog de leidende partij. De minimumeis aan bureaus is dat zij het GBIO in staat moeten stellen relevante evaluatiegegevens bij deelnemers aan cursussen op te halen. Eind 2012 moet dat omgekeerd zijn. Het GBIO zal het toetsingskader blijvend monitoren.

Begeleidingsinstituut voor ondernemingsraden

Anders dan de naam van onze stichting doet vermoeden heeft het GBIO voornamelijk de opleidingsbureaus als 'klanten'. Rechtstreekse contacten met OR-en zijn beperkt tot incidentele informatieverzoeken en het verzenden van het GBIO-magazine elk half jaar. Wij vinden het van belang dat het GBIO een directer contact met de medezeggenschapsorganen gaat onderhouden.

In de komende jaren zal het GBIO zijn marktcommunicatie meer rechtstreeks richten op de OR-en, andere medezeggenschapsorganen en andere afdelingen en personen in de organisatie die bij het functioneren van medezeggenschap en het organiseren van goede scholing zijn betrokken. Denk aan bestuurders, ambtelijke ondersteuning, afdelingen P&O, opleidingsfunctionarissen. Denk ook aan potentiële kandidaten voor de OR, die vooraf een goed beeld zouden moeten krijgen van wat het werk inhoudt en van hun bijdrage daarin.

Onze instrumenten zullen aan die primaire doelgroep moeten worden aangepast: de OR-en moeten het GBIO op de best bij hen passende manier kunnen bereiken. Dat impliceert onder andere een volwaardige website als belangrijk informatief, interactief en aantrekkelijk medium; een magazine dat frequenter en directer contact

legt; toegankelijk voorlichtingsmateriaal, zowel digitaal als schriftelijk; toepassing van sociale media.

We erkennen ook de verantwoordelijkheid van het GBIO voor de beschikbaarstelling van gegevens niet alleen voor (intern) onderzoek rond scholing, maar ook voor algemeen beleids- en wetenschappelijk onderzoek. Door het vervallen van de formele registratie van OR-en bij de bedrijfscommissies zijn de cursusgegevens van het GBIO de meest betrouwbare bron van basisgegevens over de OR-en in Nederland. We zullen onderzoeken op welke wijze de algemene registratie van OR-en realiseerbaar is.

Inhoudelijke begeleiding

We willen de komende jaren onderzoeken of een onafhankelijk bureau van leeradviseurs het gat kan vullen tussen cursisten (tegelijk inkoper van scholing) en cursusleiders (tegelijk verkoper van scholing). In de recente peiling onder OR-en blijkt opnieuw de behoefte aan scholingsadvies. Bij de opleidingsbureaus komt een separate intakefunctie die het GBIO sinds enkele jaren faciliteert moeilijk van de grond. De relatie tussen OR en trainer is nog steeds meer richtinggevend voor de keuze van scholing dan de diversiteit aan leervragen. In de vernieuwde certificering wordt aandacht besteed aan de noodzaak om expliciet een breed ondersteuningsscala aan te bieden. De onafhankelijk leeradviseur zou als katalysator kunnen optreden in de volwassenwording van het inkoopproces. De leeradviseur zou ook verbindingen moeten leggen met regulier onderwijs aan volwassenen.

OR-en kunnen beter worden voorgelicht over hun feitelijke scholingsrecht en de (onder)benutting daarvan, maar ook scherper geconfronteerd met de kloof tussen feitelijk en gewenst functioneren. De voorlichting over (en toerusting voor) het OR-werk kan – samen met vakorganisaties- naar de kandidaatstellingsperiode worden vervroegd. Naar verwachting zou dit kunnen leiden tot meer scholing, maar vooral tot meer gerichte leerinterventies, meer kwaliteit in het OR-werk en een duidelijker onderscheid tussen leertrajecten en begeleidingstrajecten (waar de OR overigens zeker ook veel van leert).

Stimulering van medezeggenschap

Recent onderzoek heeft opnieuw laten zien dat het goed functioneren van een OR en van medezeggenschap in het algemeen, sterk afhankelijk is van de opstelling van bestuurders en middenkader. Het ligt op de weg van het GBIO om hier partijen dichter bij elkaar te brengen, bijvoorbeeld door bestuurders te betrekken bij het overleg over de kwaliteit van de OR en de OR-scholing. Een mogelijke vorm ligt in een door alle betrokkenen onderschreven en meeontwikkeld basiscurriculum OR-werk. Om kandidaten te vinden voor de OR is het, naast de dialoog met de bestuurder, nodig in brede zin voorlichting te geven in organisaties over rol, nut en wenselijkheid van medezeggenschap. In dit kader past ook het leveren van een bijdrage aan de naleving van de instellingsplicht, inclusief een beschrijving van de belemmerende factoren aan de kant van de organisatie en aan de kant van de WOR.

Expertisecentrum

Het GBIO bundelt kennis over formele en informele medezeggenschap. Dat doet zij door eigen onderzoek, door het verbinden van andere onderzoekers in een netwerk, door het bijhouden van een 'bibliotheek' van relevant onderzoek en door het publicaties van eigen en ander onderzoek in de reeks 'GBIO-katernen'.

In 2011 en 2012 is in verband met het werk rond de kanteling van het GBIO geen groot eigen onderzoek gepland. Op een aantal terreinen vraagt de 3^e monitor 'Inzet en invloed van de OR' om verdere uitwerking. Dat zullen we onder meer opnemen in de deelthema's 'animo voor het OR-werk' en 'veranderingen in aard en omvang van scholingsvraag'.

*Bruno van Rijsingen
november 2010*